ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު
ދިވެހިރާއްޖެ

ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތް

- ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު: 2022/HC-A/285 (2021/HC-N-A/23)
- އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް: ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް
- އިސްތިއުނާފާ ހަވާލުވި ފަރާތް: އަޙްމަދު މާހިރު (އޭޒީނަސް ސިއްރުރުކުޑިފަހި)
- މައްސަލައިގެ ބާވަތް: ކުޑަކުއްޖަކާއެކު ޖިންސީ ޢަމަލެއް ހިންގުން

މައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލިސް
އިސް ފަނޑިޔާރު ހުސައިން ޝަހީދު
ފަނޑިޔާރު ޢާއިޝަތު ޝުޖޫނާ
ފަނޑިޔާރު ޝުޖާޢު އުސްމާން

ނިމުނު ތާރީޚް: 15 ޖުމާދަލްއާޚިރާ 1445
28 ޑިސެމްބަރު 2023

ހައިކޯޓުގައި ޤަޟިއްޔާ ރަޖިސްޓްރީކުރެވުނު ތާރީޚު: 01 ޞަފަރު 1443
08 ސެޕްޓެމްބަރު 2021

- އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު ޤަޟިއްޔާ:
- ނަންބަރު: 48/E1C/2016
- ނިންމި ކޯޓު: [illegible] އުތުރުބުރި [illegible] [illegible] ކޯޓު
- މައްސަލައިގެ ބާވަތް: ކުޑަކުއްޖަކާމެދު ޖިންސީ ޢަމަލެއް ހިންގުން
- ހުށަހެޅުނު ތާރީޚު: 01 ސެޕްޓެމްބަރު 2016
- ނިމުނު ތާރީޚު: 10 ޖަނަވަރީ 2019

އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް
ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް
ސީނިއަރ ޕްރޮސިކިއުޓަރ އަޙްމަދު ނައުޝާދު
ސީނިއަރ ޕްރޮސިކިއުޓަރ އަޙްމަދު ފާސިލް

އިސްތިއުނާފާ [illegible] ފަރާތް
އާދަމް ވާރިދު
ވަކީލް: ޝަރީފް ވަޙީދު، [illegible] / [illegible]
އިބްރާހީމް ޝާހިދު، [illegible] / [illegible]

ޗާޖު - ކުޑަކުއްޖަކާމެދު ޖިންސީ ޢަމަލެއް ހިންގުން- ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2009 (ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާ މީހުންނާމެދު ޚާއްޞަ އުސޫލުތަކެއް ހިންގުމުގެ ޤާނޫނު) ގެ 3 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާ [illegible] [illegible] (ހ) - ކުށް [illegible] [illegible] - [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] - ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާ މީހުންނާމެދު ޚާއްޞަ އުސޫލުތަކެއް ހިންގުމުގެ ޤާނޫނުގެ[1] 47 ވަނަ މާއްދާ

---

[1] ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2009

އިސްތިއުނާފު ހުށަހެޅި [illegible] ހުއްޖަތު:

މައްސަލައިގެ [illegible]

1. މިއީ، މާޅޮސްމަޑުލު ދެކުނުބުރީ އޭދަފުށީ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 48/E1C/2016 ޤަޟިއްޔާ އެ ކޯޓުން ނިންމާފައިވަނީ ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ އުސޫލުތަކާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ފަރާތުން އެ ޤަޟިއްޔާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޤަޟިއްޔާއެވެ.

މިޤަޟިއްޔާގައި، އިސްތިއުނާފު [illegible] ފަރާތަކީ [illegible] [illegible] އެވެ.

މާޅޮސްމަޑުލު ދެކުނުބުރީ އޭދަފުށީ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުން މައްސަލަ [illegible]:

2. އިސްތިއުނާފު [illegible] މާޅޮސްމަޑުލު ދެކުނުބުރީ އޭދަފުށީ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 48/E1C/2016 ޤަޟިއްޔާގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 2011 ވަނަ އަހަރުން ފެށިގެން ...[2] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] 30 ޖޫން 2014 ދުވަހުގެ 16:15 [illegible]، ...[3] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، ...[4] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2009 (ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާ މީހުންނާމެދު ހިންގާނެ ޚާއްޞަ އުޞޫލުތަކުގެ ޤާނޫނު)ގެ 3 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)އާ [illegible]، އެ މާއްދާގެ (ނ)ގެ ދަށުން އިސްތިއުނާފު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] "[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކުށުގެ" ދަޢުވާކޮށްފައެވެ.

---

[2] [illegible]

[3] [illegible]

[4] [illegible]

3. އެ ޤަޟިއްޔާ ބައްލަވައި [illegible] މަޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުން [illegible]

[illegible]، "...[5][illegible] 2011 ވަނަ އަހަރުން ފެށިގެން ...[6] [illegible] ޖިންސީ [illegible] 30 [illegible] 2014 [illegible] 16:15 [illegible] ...[7] [illegible] ...[8][illegible] 12/2009 ([illegible])ގެ 3 ވަނަ [illegible] 51 ވަނަ [illegible].

އިސްތިއުނާފީ ނުކުތާތައް:

4. [illegible] މަޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 4S/E1C/2016 [illegible]

-4.1 [illegible] މަޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 4S/E1C/2016 [illegible]

---

[5] [illegible]

[6] [illegible]

[7] [illegible]

[8] [illegible]

ޢާއިޝަތު [illegible] ހެކިބަހަކީ ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2009 (ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީގޯނާކުރާ މީހުންނާމެދު ޚާއްޞަ އުޞޫލުތަކަކަށް އަމަލުކުރުމުގެ ޤާނޫނު)ގެ 47 ވަނަ މާއްދާގެ (ކ) އަދި (އ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާފަދަ ހެކިބަހަކަށްވާއިރު، އެފަރާތުގެ ހެކިބަހަކީ ސައްޙަ ހެކިބަހެއް ނޫންކަމަށް ނިންމާފައިވާ ނިންމެވުމަކީ ރަނގަޅު ނިންމެވުމެއް ނޫންކަން.

4-2 މާޅޮސްމަޑުލު އުތުރުބުރީ އަލިފުށި މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 48/E1C/2016 ޤަޟިއްޔާއިން އިސްތިއުނާފު [illegible] ޖިންސީ އަމަލެއް ހިންގުމުގެ ކުށުގެ ދަޢުވާއާ ގުޅިގެން ހެއްކެއްގެ ގޮތުގައި ހުށަހެޅުން، އަނިޔާ ލިބުނު ކުއްޖާގެ ބަޔާން ނަގާ [illegible] ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2009 (ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީގޯނާކުރާ މީހުންނާމެދު ޚާއްޞަ އުޞޫލުތަކަކަށް އަމަލުކުރުމުގެ ޤާނޫނު)ގެ 48 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އިޖުރާއަތުތަކާއި، އަދި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2016/HC-A/33 ޤަޟިއްޔާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އުސޫލު ވެސް ޚިލާފަށް [illegible] އަނިޔާ ލިބުނު ކުއްޖާގެ ބަޔާން ބަލައި ނުގަންނަން ނިންމާފައިވާ ނިންމެވުމަކީ ރަނގަޅު ނިންމެވުމެއް ނޫންކަން؛

4-3 މާޅޮސްމަޑުލު އުތުރުބުރީ އަލިފުށި މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 48/E1C/2016 ޤަޟިއްޔާއިން އިސްތިއުނާފު [illegible] ޖިންސީ އަމަލެއް ހިންގުމުގެ ކުށުގެ ދަޢުވާއާ ގުޅިގެން [illegible] ހެއްކެއްގެ ގޮތުގައި ދައުލަތުން ހުށަހަޅާފައިވާ، މާޅޮސްމަޑުލު އުތުރުބުރީ [illegible] ސެންޓަރުން ތައްޔާރުކޮށްފައިވާ އަނިޔާ ލިބުނު ކުއްޖާގެ "އެސެސްމަންޓް ރިޕޯޓް" އާއި އުނގޫފާރު ރީޖަނަލް ހޮސްޕިޓަލްގެ ނަންބަރު: URH/MLR/2014/02 އަނިޔާ ލިބުނު ކުއްޖާގެ މެޑިކޯ ލީގަލް ރިޕޯޓް ޝަރީޢަތަށް ބަލައި ނުގަންނަން ނިންމާފައިވާ

ތަނަވަޒު ނިންމުމުގެއް ރޫންކުރާއިރު، އަދި ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު: 2011/HC-A/192 ޤަޟިއްޔާގެ ފާހަގަކުރެވުނު ނުކުތާތަކުގެ (3) ވަނަ ނަންބަރުގެ (ނ)އާ ޙަވާލާދީ ނިންމާފައިވާ ނިންމުމުގައިކަމުގައިވެސް؛

ކުޑަކުދިންނަށް ކުރާ ޖިންސީ ގޯނާގެ މައްސަލަތައް ސާބިތުކުރުމުގައި ބަލާ މިންގަނޑު

5. ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާ މީހުންނާމެދު އެޅޭ ޚާއްޞަ ފިޔަވަޅުތަކުގެ ޤާނޫނުގެ[9] 47 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ، އެހެން ޤާނޫނުތަކުގައި، ޖިނާއީ ކުށްސާބިތުކުރުމަށް ބޭނުންވާ ހެކީގެ މިންގަނޑުތަކަށް ނުބަލައި ސަރީހަކަށް ޤަބޫލުކުރާ ހެކީގެ ބާވަތްތަކަށް އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައިވި ނަމަވެސް، އެ ޤާނޫނުގެ ބޭނުމަށްޓަކައި ނުވަތަ އެ ޤާނޫނުގެ ދަށުން އުފުލާ ދައުވާއެއްގައި، ކުޑަކުއްޖަކާއެކު މީހަކު ޖިންސީ އަމަލެއް ހިންގައިފިކަން ސާބިތުކުރުމަށްޓަކައި، ނުވަތަ އެ ޤާނޫނުގައިވާ ކުށެއް ސާބިތުކުރުމަށްޓަކައި ، އެ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ހެކީގެ ބާވަތްތަކުގެ ތެރެއިން މަދުވެގެން 05 ބާވަތެއްގެ ހެކި ހުށަހެޅިއްޖެނަމަ، އެ ހެއްކަކީ، ޤާނޫނުއަސާސީގެ 51ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާން ކޮށްފައިވާފަދައިން، މީހަކު ކުށެއް ކުރިކަން އެކަށީގެންވާ މިންވަރުގެ ޝައްކެއްނެތި ސަރީހަކަށް ސާބިތުކުރުމަށް ބޭނުންވާ މިންވަރަށް ލިބިފައިވާ ހެކިތަކުގައި ބެލެވޭނެކަމަށެވެ. އެ ޤާނޫނުގެ 47 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ހެކިތަކަކީ؛

(ހ) ޖިންސީ އަމަލު ކުޑަކުއްޖާއާއެކު ހިންގައިފިކަން ސާބިތުކޮށްދޭ ތަސްވީރު ވިޑިއޯ؛

(ށ) ސައިންޓިފިކް ތަޙުލީލުތަކުން ދައްކާ ނަތީޖާ؛

(ނ) ޑޮކްޓަރު ފަދަ މީހުންގެ ހެކީގެ ބަޔާން؛

(ރ) ފޮރެންސިކް ނިސްބަތުންނާއި ތަޙުލީލުތަކުން ލިބޭ ހެކި؛

(ބ) ލިޔުމާއި ރެކޯޑިންގތަކުން ލިބޭ ހެކި؛

---

[9] ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2009 (ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާ މީހުންނާމެދު އެޅޭ ޚާއްސަ ފިޔަވަޅުތަކުގެ ޤާނޫނު)

(ޅ) އެކަމެއް ހިނގުމުން [illegible] ނުވަތަ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ނުވަތަ [illegible] [illegible]، ނުވަތަ [illegible]، ނުވަތަ [illegible]، ނުވަތަ [illegible] [illegible]، ނުވަތަ [illegible]، ނުވަތަ [illegible]، ނުވަތަ [illegible] [illegible] [illegible] ނުވަތަ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]؛

(ކ) [illegible] [illegible] ނުވަތަ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]؛

(އ) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ނުވަތަ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ނުވަތަ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible]؛

(ވ) [illegible] [illegible] [illegible] އެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]؛

(މ) އެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]؛

(ފ) [illegible] [illegible]؛

(ދ) މައްސަލަ ބަލާ ފަރާތުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]؛ [illegible] [illegible].

6. އަދި 5 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 51 [illegible] [illegible] (ހ) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible]

ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާ މީހުންނާމެދު ޚާއްޞަ އުޞޫލުތަކަކުން ޢަމަލުކުރުމުގެ ޤާނޫނުގެ[10] 47 ވަނަ މާއްދާ ހުރަސްއަޅާ ކަމެއް ނޫންކަމަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުން ކުރިން ނިންމާފައިވާ ނަންބަރު 2012/HC-A/14 މައްސަލާގެ އިތުރުން، ނަންބަރު 2012/HC-A/129 މައްސަލައިގައި ވެސް ކަނޑައަޅާފައިވެއެވެ.

7. އަދި ކުށްސާބިތުކުރުމަކީ އެއް ނަންބަރު އަނެއް ނަންބަރާ އެއްކޮށްގެން ނެގޭ ހިސާބު ނަންބަރެއްގެ ގޮތުގައި ކުރެވޭނޭކަމެއް ނޫންކަމަށާއި، ކުށްސާބިތުކުރުމަށް ވަކި އަދަދަކަށް ހެކި ހަމަކުރުމުގެ ބަދަލުގައި، މައްސަލައިގައި ކުޑަކުއްޖާ ދީފައިވާ ހެކިބަހަކީ އާދައާ ދިމާއަށް ޤަބޫލުކުރެވޭ ހެކިބަހެއް ކަމުގައިވާނަމަ، އެ ހެކިބަހުގެ މައްޗަށް [illegible] ސާބިތުކުރެވިދާނެކަން ވެސް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ **ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް ވ. އަޙްމަދު [illegible]** މައްސަލައިގައި ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ.[11]

8. އަދި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2015/HC-A/150 މައްސަލައަށް ބަލާއިރު، މިސާލުގެ [illegible] ސާބިތުވާކަން ކަނޑައަޅުއްވާފައި ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާ މީހުންނާމެދު ޚާއްޞަ އުޞޫލުތަކަކުން ޢަމަލުކުރުމުގެ ޤާނޫނުގެ 47ވަނަ މާއްދާގައި [illegible] [illegible] ހާލަތުގެ އިތުރުން މައްސަލަ ސާބިތުކުރުމަށް ހުރަހެއް ހަރުދަނާ [illegible] ހެކިބަހާއި ޤަރީނާތަކުގެ މައްޗަށް ވެސް ރިޢާޔަތްކުރެވިދާނޭ ކަމަށް ކަނޑައަޅާފައިވެއެވެ.

ޝަރީޢަތަށް ފާހަގަކުރެވުނު ނުކުތާތައް:

9. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކޯޓުގެ ނަންބަރު 48/E1C/2016 މައްސަލާގެ ޝަރީޢަތް ނިމުނުއިރުގެ ރިޕޯޓާއި، އެ މައްސަލާ އިސްތިއުނާފު ކުރުމަށް [illegible] ހުށަހަޅާފައިވާ ނުކުތާތަކާއި އެ [illegible] [illegible] ދިވެހިރާއްޖޭގެ

---

[10] ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2009

[11] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2019/SC-A/77 މައްސަލާ

ހައިކޯޓުގެ ސަރކިއުލަރުގެ މަޖިލީހުގައި ދައްކާފައިވާ ވާހަކަތަކާއި، މައްސަލައާއި ގުޅުންހުރި ލިޔުންތަކަށް ބަލާއިރު އަންނަނިވި ކަންތައްތައް ސަރީޙަކޮށް ފާހަގަކުރެވެއެވެ.

10. ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2009 (ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާ މީހުންނާމެދު ހާއްސަ އުސޫލުތަކަކަށް އަމަލުކުރުމުގެ ޤާނޫނު) ގެ 3 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) އާ ހަވާލާދީ، އެ މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން ކުޑަކުއްޖަކާއި ޖިންސީ އަމަލެއް ހިންގުމުގެ ކުށުގެ ދައުވާ ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ފަރާތުން އިސްތިއުނާފު ކުރުމާ ފަރާތުގެ މައްޗަށް އުފުލުން އެ ދައުވާއަށް އިސްތިއުނާފު ކުރާ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވެއެވެ.

11. އިސްތިއުނާފު ކުރާ ފަރާތުން ހުށަހެޅި އިސްތިއުނާފީ ނުކުތާތަކުގެ މައްޗާއި އެ ނުކުތާތަކާ ގުޅިގެން އިސްތިއުނާފު ކުރާ ފަރާތުން ދައްކާފައިވާ ވާހަކަތަކުގެ މައްޗަށް ބަލާއިރު، މި މައްސަލާގައި ހައިކޯޓުން ޖަވާބުދޭންޖެހޭ ނުކުތާއަކީ ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާ މީހުންނާމެދު ހާއްސަ އުސޫލުތަކަކަށް އަމަލުކުރުމުގެ ޤާނޫނުގެ 47 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ހުކުމް ދަށުކޯޓުން ވަޒަންކޮށްފައިވަނީ ރަނގަޅަށް ތޯއެވެ.

އަނިޔާ ލިބުނު ކުއްޖާގެ ބަޔާނަށް ރިޢާޔަތްކޮށްގެން ނިންމާފައިވާ ނިންމުމަކީ ރަނގަޅު ނިންމުމެއް ޤާނޫނީގޮތުން ބެލުން.

12. އިސްތިއުނާފު ކުރާ ފަރާތުން ހުށަހެޅި ދެވަނަ ނުކުތާއަކީ (ކުޑަކުއްޖާ)ގެ ބަޔާން ނެގުމުގައި އަމަލު ކޮށްފައިވަނީ، ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާ މީހުންނާމެދު ހާއްސަ އުސޫލުތަކަކަށް އަމަލުކުރުމުގެ ޤާނޫނު[12]ގެ 48 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ އިޖުރާއަތާއި ޚިލާފަށް ޝާހިދު އިޖުރާއަތުގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށް ނަގާފައިވާ ބަޔާނެއް ކަމަށްބުނެ ހުށަހެޅި ނުކުތާއެވެ. އެގޮތުން ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާ މީހުންނާމެދު ހާއްސަ އުސޫލުތަކަކަށް އަމަލުކުރުމުގެ ޤާނޫނުގެ 48 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އިޖުރާއަތުތަކާއި، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2016/HC-A/33 ޤަޟިއްޔާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ

---

[12] ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2009

އުސޫލަށް ޢަމަލުކުރަންޖެހޭނީ އަނިޔާ ލިބުނު ކުއްޖާގެ ހެކިބަސް ނަގާނަމަ ކަމަށް ދައުލަތުން ފާހަގަކުރެއެވެ. އެހެންކަމުން އަނިޔާ ލިބުނު ކުއްޖާ ތަޙުޤީޤަށް ދީފައިވާ ބަޔާނަކީ ސައްޙަ ބަޔާނެއް ނޫންކަމަށް [illegible] ނިންމުން [illegible] [illegible]، މި [illegible] [illegible] ޝަރީޢަތުގެ މަރުޙަލާގައި [illegible] ޢަމަލުކުރަން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޢަމަލުކޮށްފައިނުވާކަމަށް ދައުލަތުން ފާހަގަކުރެއެވެ.

13. އިސްތިއުނާފު ކުރެވިފައި މިވާ ދަށު ކޯޓުގެ ނިންމުމަށް ބަލާއިރު، އަނިޔާ ލިބުނު ކުއްޖާ ތަޙުޤީޤަށް ދީފައިވާ ބަޔާނަކީ ސައްޙަ ބަޔާނެއް ނޫންކަމަށް ނިންމާފައިވާއިރު، އަނިޔާ ލިބުނު ކުއްޖާ ތަޙުޤީޤަށް ދީފައިވާ ބަޔާނަކީ، ސ. އަތޮޅު ފެމިލީ އެންޑް ޗިލްޑްރަން ސަރވިސް ސެންޓަރުގެ އަސިސްޓެންޓް ސޯޝަލް ސަރވިސް ވޯކަރ [illegible] މުޙައްމަދުގެ ހާޒިރުގައި ދީފައިވާ ބަޔާނެއްކަމަށާއި، [illegible] މުޙައްމަދުއާއި، އަނިޔާ ލިބުނު ކުއްޖާއާއި [illegible] [illegible] [illegible] އަދި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޝަރީޢަތުގައި [illegible] ނުވާތީއާއި، އަދި އަނިޔާ ލިބުނު ކުއްޖާގެ ބަޔާން ނަގާފައިވާ ގޮތް [illegible] އަދި އިންސާފުވެރި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

14. ޖިންސީ ގޯނާގެ [illegible] [illegible] ބަޔާން [illegible] އިޖުރާއަތު ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާ މުޖުރިމުންނަށް ޚާއްޞަ އުޞޫލުތަކެއް ކަނޑައަޅާ ޤާނޫނުގައި [illegible] [illegible] [illegible]. މިޤާނޫނުގެ 48 ވަނަ މާއްދާގައި، މިޤާނޫނުގެ ބޭނުމަށްޓަކައި ކުޑަކުއްޖެއްގެ ހެކިބަސް ރެކޯޑުކުރާނަމަ، ޢަމަލުކުރަންޖެހޭ އިޖުރާއަތުތަކުން އެ މާއްދާގައި [illegible] ހުރެއެވެ. އެ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ،

"މި ޤާނޫނުގެ ބޭނުމަށްޓަކައި ކުޑަކުއްޖެއްގެ ހެކިބަސް ރެކޯޑުކުރާނަމަ، އެ ކުއްޖެއްގެ ހެކިބަސް ރެކޯޑުކުރާ [illegible] ކޯޓުގެ ބޭނުމުގައި، ޝަރީޢަތުގެ މަރުޙަލާގެ ބޭނުމުގައި، ފުލުހުން [illegible] ބޭނުމުގައި، ކުއްޖާއާ [illegible] [illegible]

އަދި ކުއްޖާ [illegible] އެ ކުއްޖާއަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، އެ [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] އެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެ [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެ [illegible] [illegible] އެ [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެ [illegible] [illegible] [illegible]." [illegible]

[illegible] 48 ވަނަ މާއްދާގައި އެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible]، 48 ވަނަ މާއްދާގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible]، [illegible] [illegible] ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 09/2011 (08 ސެޕްޓެންބަރު 2011) އާންމު ސިޓީގައި ވެސް ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މަސްލަހަތުގައި 18 އަހަރުން ދަށުގެ ކުދިންގެ [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 48 ވަނަ މާއްދާގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 48 ވަނަ މާއްދާގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެ [illegible] [illegible] 48ވަނަ މާއްދާގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 48 ވަނަ މާއްދާގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

ވަޒަންކުރެވެއެވެ. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2019/HC-A/88 ޤަޟިއްޔާގައި ވެސް މިކަން މިގޮތަށް ބަޔާންކުރައްވާފައިވެއެވެ.[13]

15. މިބާވަތުގެ މައްސަލަތަކުގައި އާންމު އުސޫލުގެ ގޮތުން ކުޑަކުއްޖާގެ ހެކިބަސް ޝަރީޢަތުން ނުނަގާކަމާއި، ކުއްޖާގެ ހެކިބަސް ނަގަން ބަލަނީ އެ ކުއްޖާ ޙަޤީޤަތުގައި ދޫ ބަލަހައްޓާކަމާއި، ޝަރީޢަތުގައި ސުވާލު ކުރުމުގައި، ނަގާ ދިމާވެދާނެތީއެވެ. އެހެންނަމަވެސް، ކުއްޖާގެ ޢަޤްލީ ޤާބިލުކަމާއި ކުއްޖާ ދިން ބަޔާނުގެ ސާބިތު ކުރުމުގައި، ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2009 (ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާ ކުރާ މީހުންނަށްދެވޭ ޚާއްޞަ އަދަބުތަކާބެހޭ ޤާނޫނު)ގެ 48 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ އިޖުރާއާތު އެއްގޮތަށް ކުއްޖާގެ ހެކިބަސް ނެގިދާނެއެވެ. ނަމަވެސް އެ ކުއްޖާއަކީ ޝަރީޢަތުގައި އެގޮތަށް ހެކިބަހެއް ދެވޭނެ މިންވަރުގެ ކުއްޖެއް ކަމާއި ކުއްޖާގެ ބަޔާން ތެދުކަމަށް ޤަބޫލުކުރެވޭ ބަޔާނެއް ކަމާއި ކުއްޖާގެ ޝަރީޢަތުގައި ކަށަވަރުވެވޭނެ ޙަޤީޤަތެއް ހާމަވާނަމަ، ޤަބޫލުކުރެވޭ ކުއްޖާގެ ޙަޤީޤަތް ބަލަންވާނެ ޝަރީޢަތުން ބަލައިގަނެ، އެއަށް ބިނާކޮށް ދެވޭނީ ކަމުގައި ދެކެމެވެ.

16. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު:2019/SC-A/77 (ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް ވ. އަޙްމަދު ފުލުހުން) ފާސްކުރެއްވިގައި ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ،

> "ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރުމުގެ ކުށް ދައުލަތުން ސާބިތުކުރުމުގައި ޝަރީޢަތަށް ކުއްޖާ ހާޟިރުކޮށް ހާޟިރުކުރުމުގެ މަޤްޞަދަކީ ކަމަށްތަކެއް، ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާ މީހުންނަށްދެވޭ ޚާއްޞަ އަދަބުތަކާބެހޭ ޤާނޫނުގެ[14] ދަށުން ކުރެވޭ ޖިނާއީ ކުށުގެ ތަޙްޤީޤުގައި ކުއްޖާގެ އަދަބުތަކަށް، ކުއްޖާ **ހާޟިރުކޮށް ހާޟިރުކުރުމުގައި ކުރިއަށްދާ ދަރިވަރުން ހައްގުވާކަން** ދައުލަތަށް ސާބިތުވާ ތެރޭގައި ދެމެހެއްޓުމާއި ކަށަވަރުކުރުމެވެ. ހަމައެހެންމެ، ކުއްޖާ ހާޟިރު ކުރަން މަޤްޞަދަކީ ޝަރީޢަތްތަކުގައި ކުޑަކުދިންނާއި ދިމާވާ ޖިނާއީ ކުށްތަކުގެ ސާބިތުވާ ބަޔާންތަކާއި ގުޅޭ ގޮތުން ކުށް ކުރިކަމަށް ބުނާ ކުއްޖާގެ ބަޔާން ބަލައިގަތުމެވެ. އެގޮތުން ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާ މީހުންނަށްދެވޭ ޚާއްޞަ އަދަބުތަކާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 47 ވަނަ މާއްދާގައި 12 އަހަރުވުމުގެ ކުރިން ކުއްޖާގެ ބަޔާން ވީޑިއޯކޮށްފައި އޮތްނަމަ އެ ކުއްޖާގެ ބަޔާނަކީ އެއީ ހެކިބަހެއް ކަމުގައި ބަލައިގަނެވޭ ބަޔާނެއްގެ ގޮތުގައި ޤަބޫލުކުރެވޭ ގޮތަށް ހެކިކަމުގައި ބަލައިގަންނަ ކަމެވެ

---

[13] އިބްރާހީމް ނާޒިމް ވ. ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް

[14] ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2009 (ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާ މީހުންނަށްދެވޭ ޚާއްޞަ އަދަބުތަކާބެހޭ ޤާނޫނު)

ގޮތުން ފަސޭހައިން ބަންދުކުރެވުނު ފަރާތްތަކުގެ ގޮތުގައެވެ. ނުވަތަ ކުޑަކުއްޖާ ދިފާޢު ހިމާޔަތް ކުރަންޖެހޭ ކުރުމުގެ ފަރާތްތަކުގެ ގޮތުގައެވެ."

މިފަދައިންނެވެ.

17. އިސްތިއުނާފު ކޯޓުގައި މިމައްސަލައަކީ، ކުއްޖާ ހައްޔަރު ހައްޔަރުކުރުމުގެ މައްސަލައެއް ބިނާ މައްސަލައެކެވެ. އެންމެހައި، ކުޑަކުއްޖާ ހައްޔަރު ހައްޔަރުކުރުމުގެ މައްސަލައެއް ބިނާ މިފަދަ މައްސަލައެއްގައި، ފަސޭހައިން ނިޔާ ވަޒަންކުރުމުގައި ކުރަންޖެހޭ އަސާސީތަކަކީ، ކުޑަކުއްޖާ ހައްޔަރު ނަގާ ބަޔާނުގެ އެއްގޮތަށް، އެ ކުއްޖާ އެހައްޔަރު ހައްޔަރުކުރުން އަދާލަތުވެރިކަމާ ބެހޭ ގޮތުގެ މުހިއްމުކަމެވެ. އެ ކުއްޖާ ހައްޔަރު ހައްޔަރުކުރުން އަދާލަތުވެރިކަމާ ބެހޭ ކަމަށް ކުރުމުގެ ގޮތުން، އެ ކުއްޖާ އަދި މީސް މިންވަރު ހައްޔަރުކުރުމުގެ ފެންވަރު ފަސޭހައިން އަދި ބަލައި ކަނޑައަޅަން ކުރެވިދާނެއެވެ.

18. އެންމެހާގޮތުން އިސްތިއުނާފު ކުރެވިފައި މިވާ މައްސަލަ ސާބިތުކުރުމުގެ ނިޔާ ނަގާތީ މަރުޙަލާގައި އަސާސީ ބިނާގޮތުގެ (ކުޑަކުއްޖާ) ހައްޔަރު ހައްޔަރުކުރުމުގެ ނަގާތީ ކުއްޖާގެ ބަޔާނަށް، ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީގޯނާ ކުރުމުގެ ކުރެވޭ ސާބިތުކުރުމުގައި ނިޔާ ނުންނަންޖެހޭ މިންވަރާއި އެ ނިޔާ ވަޒަންކުރުން މިންވަރާ ގެނެސްދިން، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2019/SC-A/77 ގެ ސާބިތުވުމުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން ކުރަންޖެހޭ ކުރެވިދާނެ ނިޔާވަންޏާއެވެ.

19. ވީމާ، މި މައްސަލާގައި ނަގާފައިވާ ކުއްޖާގެ ބަޔާނަކީ ސާބިތުވުމުގެ މަރުޙަލާގައި ނަގާފައިވާ ބަޔާނެއްކަމަށް ނަގާއިރު، އެ ބަޔާނަކީ ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2009 (ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާ ކުރާ މީހުންނާ މެދު ޚާއްޞަ އުސޫލުތަކުގެ ޢަމަލުކުރުމުގެ ޤާނޫނު)ގެ 48 ވަނަ މާއްދާއާ ޚިލާފަށް ނަގާފައިވާ ބަޔާނެއްކަމަށް ބުނެ، ސަރީޙަކޮށް އެ ބަޔާނަށް ބަރުދަން ނުދީ މައްސަލަ ނިންމާފައިވަނީ ޤާނޫނާ ޚިލާފަށް ކަމަށް ނުދެކެމެވެ.

[illegible]

20. [illegible] ކޯޓުގެ ނަންބަރު 48/E1C/2016 [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ޖިންސީ ގޯނާކުރާ މީހުންނާމެދު ޢަމަލުކުރުމުގެ ޚާއްޞަ ޤާނޫނުގެ[15] 47 ވަނަ މާއްދާގެ

(ށ) އަދި (ހ) ގައި [illegible]

[illegible]

21. އިސްތިއުނާފުގައި [illegible]

[illegible]

22. [illegible]

---

[15] ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2009 (ކުޑަކުދިންނާމެދު ޖިންސީ ގޯނާކުރާ މީހުންނާމެދު ޢަމަލުކުރުމުގެ ޚާއްޞަ ޤާނޫނު)

ޖެހޭކަމަށް ވެސް ދައުލަތުގެ ފަރާތުން ފާހަގަކުރި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2011/HC-A/192 ގެ ޤަޟިއްޔާގައި ކަނޑައަޅާފައިވާކަން އެނގެއެވެ.

23. އާއިޝަތު ފާރޫޤުގެ ހެކިބަހަކީ ސައްޙަ ހެކިބަހެއް ނޫންކަމަށް ދަށު ކޯޓުން ނިންމާފައިވަނީ [illegible] ބަލާއިރު، އާއިޝަތު ފާރޫޤު ހެކިބަސް ދެމުން "ކޯޓުގައި ހުރިހާ އެއްޗެއް [illegible] [illegible] [illegible] އަނިޔާލިބުނު ކުއްޖާ ކައިރިގައި ބުނުމުން އަނިޔާލިބުނު ކުއްޖާ ހާދިސާގައި [illegible] ކަމަށް ބުނި ވާހަކަތައް [illegible] [illegible] ކުއްޖާ، އަނިޔާލިބުނު ކުއްޖާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އަނިޔާލިބުނު ކުއްޖާގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. އަދި މިގޮތުން އާއިޝަތު ފާރޫޤު، އަނިޔާލިބުނު ކުއްޖާ ކައިރިގައި [illegible] އެ ވާހަކަތައް އަނިޔާލިބުނު ކުއްޖާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. އެހެންކަމުން އެ [illegible] އަނިޔާލިބުނު ކުއްޖާ، އާއިޝަތު ފާރޫޤަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. އަދި އަނިޔާލިބުނު ކުއްޖާ، އާއިޝަތު ފާރޫޤަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އާއިޝަތު ފާރޫޤު [illegible] [illegible]، އާއިޝަތު ފާރޫޤަށް، އަނިޔާލިބުނު ކުއްޖާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އަނިޔާލިބުނު ކުއްޖާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. އަދި [illegible] [illegible] [illegible]، އާއިޝަތު ފާރޫޤު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އަނިޔާލިބުނު ކުއްޖާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، އާއިޝަތު ފާރޫޤު އެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އާއިޝަތު ފާރޫޤު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] ޤާނޫނުގެ[16] ދަށުން [illegible] ހެއްކެކެވެ.

[illegible] މާޅޮސްމަޑުލު އުތުރުބުރީ [illegible] "[illegible]" [illegible] ނަންބަރު: URH/MLR/2014/02 [illegible]

24. މި މައްސަލާގައި ދަޢުވާ ސާބިތުކުރުމަށްޓަކައި [illegible] ހުށަހަޅާފައިވާ، މާޅޮސްމަޑުލު އުތުރުބުރީ [illegible] "[illegible]" [illegible] ނަންބަރު: URH/MLR/2014/02 [illegible] އަދި [illegible] ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2011/HC-A/192 [illegible]

---

[16] ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2009 ([illegible] ޤާނޫނު)

25. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2011/HC-A/192 ޤަޟިއްޔާއަށް ބަލާއިރު އެ ޤަޟިއްޔާގެ ފާހަގަކުރެވުނު ނުކުތާތަކުގެ (3) ވަނަ ނަންބަރުގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ، ދައުލަތުގެ ފަރާތުން ހުށަހަޅާ އެންމެހާ ހެކިތަކާއި ދަލީލުތައް ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހަށް ހުށަހެޅުމުގެ ފުރުޞަތު ކޯޓުން [illegible] ކޯޓުތަކުން [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] ޝަރީޢަތަށް ހުށަހަޅާ ހެކިތަކާއި ދަލީލުތަކުގެ [illegible] މައްސަލައާއި ގުޅުންހުރި ހެކިތަކާއި، ހެކި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޝަރީޢަތަށް [illegible] ހެކިތަކާއި [illegible] [illegible] ހެކިތައް އަދި ޝަރީޢަތަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކަނޑައެޅުމަށް ކަމަށެވެ.

26. އިސްތިއުނާފު ކުރެވިފައި މިވާ މައްސަލާގައި ކަންހިނގާފައިވާ ގޮތަށް ބަލާއިރު، މޯލްޑިވްސް [illegible] ފުލުހުގެ [illegible] [illegible] ސަރވިސް [illegible] [illegible] އަނިޔާލިބުނު ކުއްޖާގެ "[illegible] ރިޕޯޓް" އާއި [illegible] [illegible] [illegible] ނަންބަރު: URH/MLR/2014/02 އަނިޔާލިބުނު ކުއްޖާގެ [illegible] [illegible] ރިޕޯޓުގެ [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] ކޯޓުން [illegible] ރިޕޯޓުތަކުގެ [illegible] ޝަރީޢަތަށް ހުށަހަޅާފައި [illegible]. އެންމެފަހުން ކޯޓުން [illegible] [illegible]، މި [illegible] ރިޕޯޓު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޝަރީޢަތަށް [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] ރިޕޯޓުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މި [illegible] ރިޕޯޓު ޝަރީޢަތަށް [illegible] [illegible] މި [illegible] [illegible] [illegible] ކޯޓުން [illegible].

27. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އަނިޔާލިބުނު ކުއްޖާގެ "[illegible] ރިޕޯޓް" އާއި [illegible] [illegible] [illegible] ނަންބަރު: URH/MLR/2014/02 އަނިޔާލިބުނު ކުއްޖާގެ [illegible] [illegible] ރިޕޯޓުގެ [illegible] [illegible] [illegible]

ކޯޓަށް ހުށަހެޅުއްވުން، މި ދެ ރިޕޯޓުގެ އަސްލު ޝަރީޢަތަށް ހުށަހެޅުއްވުން ދައުލަތަށް ފުރުސަތު ދީފައިވާތީ، އެ ހުށަހެޅި ހެކިތަކުގެ ސައްޙަކަން ވަޒަންކުރަންކަން އެނގެއެވެ. އެހެންނަމަވެސް ކޯޓުން ދެވުނު ފުރުސަތުގައި، މި ދެ ރިޕޯޓު ތައްޔާރުކޮށްފައިވާ އިދާރާއިން އަސްލާއި އެއްގޮތްކަމަށް ތައްގަނޑު ޖެހުމަށްފަހު މި ބުނެވުނު ދެ ރިޕޯޓު ޝަރީޢަތަށް ހުށަހެޅުއްވުން، މި ދެ ރިޕޯޓުގެ ސައްޙަކަން ކަށަވަރު ނުވާނަމަ، ދައުލަތުން [illegible] މި ދެ ރިޕޯޓު ތައްޔާރުކުރި ފަރާތްތައް ޝަރީޢަތަށް [illegible] ދައުލަތުން އެދިލައްވާ [illegible] އެ ދެފަރާތް ޝަރީޢަތް [illegible] އެ ދެފަރާތުގެ ބަހެއް [illegible] މި ދެ ރިޕޯޓުގެ ސައްޙަކަން [illegible] ކަށަވަރު ކުރެވެންނާނެ ކަމެވެ.

28. އެހެންކަމުން މި ދެ ރިޕޯޓުގެ ސައްޙަކަމާމެދު [illegible] ކޯޓުން ސުވާލު އުފައްދާ ހާލަތުގައި އެ ދެ ރިޕޯޓު ތައްޔާރުކުރި ފަރާތްތައް ޝަރީޢަތަށް [illegible] އެ ފަރާތްތަކުގެ ޝަރީޢަތުން [illegible] [illegible] [illegible].

ނިންމުން:

29. މި މައްސަލާގައި ނަގާފައިވާ ކުއްޖާގެ ބަޔާނަކީ ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2009 (ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާ ކުރާ މީހުންނާމެދު ހިފާނެ ހާއްސަ އުސޫލުތަކާބެހޭ ޤާނޫނު)ގެ 48 ވަނަ މާއްދާއާ ޚިލާފަށް ނަގާފައިވާ ބަޔާނެއްކަމަށް ބުނެ، ޝަރީޢަތުން އެ ބަޔާން ބަލައި ނުގަނެ މައްސަލަ ނިންމާފައިވަނީ [illegible] [illegible] ނުވާތީ، ކުއްޖާގެ ބަޔާން ޝަރީޢަތުން ބަލައިގަންނަންޖެހޭ ކަމަށް ކަނޑައަޅުއްވައި؛

30. [illegible] [illegible] [illegible] ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާ ކުރާ މީހުންނާމެދު ހިފާނެ ހާއްސަ އުސޫލުތަކާބެހޭ ޤާނޫނުގެ[17] ދަށުން [illegible] [illegible] ކަނޑައަޅުއްވައި؛

31. [illegible] [illegible] ފެމިލީ އެންޑް ޗިލްޑްރަން ސަރވިސް ސެންޓަރުން ތައްޔާރުކޮށްފައިވާ ކުއްޖާގެ "އެސެސްމަންޓް ރިޕޯޓް" ކުއްޖާގެ [illegible] [illegible] ރިޕޯޓް ޝަރީޢަތުން ބަލައި ނުގަނެ ނިންމާފައިވާ

---

[17] ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2009 (ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާ މީހުންނާމެދު ހިފާނެ ހާއްސަ އުސޫލުތަކާބެހޭ ޤާނޫނު)

ނިންމެވުމަކީ ރަނގަޅު ނިންމެވުމެއް ނޫންކަމަށް ނިންމަވައި، އެ [illegible] [illegible] ތައްޔާރުކުރި [illegible] ޝަރީޢަތަށް [illegible] ދައުލަތުން [illegible]، އެ ފަރާތްތަކުގެ ހެކިބަސް ޝަރީޢަތުން ނަގައި އެކަންކަމުގެ [illegible] [illegible] ހެކިތައް ވަޒަންކޮށް [illegible] މަސްއަލާގައި [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ނަންބަރު 48/E1C/2016 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ދެކެމެވެ.

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

32. މިމައްސަލައިގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ނަންބަރު 48/E1C/2016 [illegible]. [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

33. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] (12/2009 [illegible].

34.އެހެންނަމަވެސް، 12/2009 ޤާނޫނުގެ މުޅި މަޤްޞަދަށް ބަލާއިރު، ޤާނޫނުގެ މަޤްޞަދަކީ ނުވާ ކުށުގެ ބަޔާން ނުކުރުމުގައިވެސް މިޢިޔާރު ފުރިހަމަވާން ޖެހޭނެ ކަމުގައި ދެކެމެވެ. ޤާނޫނު[18]ގެ އެންމެ މައިގަނޑު އެއް މަޤްޞަދަކީ ސަލާމަތުކުރުމުގެ މަޖިލީހުން ކަރުދާހުގައިވާ ހާލަތުގެ އިތުރުން، ކުށަކީ ހިނގާފައިވާ ކަމާ ޖެހިފައި ވާނަމަ ސާބިތުކުރުމަށް އިތުރު ހާލަތުގެ ނިސްބަތުން ކުށްކުރިކަމާއި، ކަރުދާހުގައިވާ ހާލަތު މިންގަނޑު ފުރިހަމަވެފައެވެ.[19] އެންމެ އުސޫލުން ވަކިވާން ނުވޭ ބަޔާންކުރަނީ އިތުރުކަންތައްތަކެއް ހާލަތު ނުވަތަ ހިމެނޭ ހާލަތެއް، ކަރުދާހުގައި، ޤާނޫނު[20]ގެ 47 ވަނަ މާއްދާގައި ކުށެއްކަމުގައިވާ ކަންތައްތަކާއި ނުވަތަ އެހެން ހިނގާފައިވާ ކަންތައް ކުށެއްކަމުގައި ހިއްސާވާފައިވާ ބައްޔެއް ހާލަތު ކަމުގައި ކަރުދާހުގައިވާ ކަނޑައަޅާފައިވެއެވެ. އަދި އިތުރަށް 47 ވަނަ މާއްދާއިން އަޅުގަނޑުގެ ބުނެފައި "ހާލަތު" ކަމުގައި ކަރުދާހުގައި ކުށެއްކަމުގެ ބައިން އިންސާނިއްޔަތު އަޅުގަނޑުގެ ބުނެފައިވާ ކުށެއްކަމުގެ ހާލަތު ދާއިރާގެ ވަކިން އަޅުގަނޑުގައި ބައިވެރިވާ ދިމާވާ އެއް ހާލަތު ވަކިން ދެކެމެވެ.

35.12/2009 ޤާނޫނަށް ވަކިންގެ ކަމާބެހޭ އެކުލަވާލެވިފައި ވަނީ ނުލިބޭ ކަމަކާ ބެހޭ ކުށްތައް މާލީ އެސްޓިޒްކަން ތަރުތީބުގެ ސަލާމަތާއި ހިއްސާ އެއްގޮތަށް ކަމާބެހޭ ފަރާތްތަކުން ހެކިހާޟިރު ޤާނޫނު. ޖިނާއީ ވާނޫނީ އެއްބަސްވުމެއް އެކީ ވަކި ހުރި ދުރުގެ ގޮތަކީ ބުނެދޭ ބާ ޖެހޭގައި ތަރުތީބު އަމަލުތަކެއް ހިމަނާ ކަންތައް. އަޅުގަނޑުމެން، މިފަދަ ކަމެއް ތަރުތީބު ސަލާމަތާ ހިންގުމުގައި ކަމުގެ އަމަލު ހިތި ހާލު ތަރުތީބުން އެކު މަގަށްވުމުގައި ހާލަތުން އެއްގޮތް މީހުން ކަމާބެހޭ މަޖިލީހުގެ ހާލަތު ނިޒާމް ބެލެހެއްޓުމުގެ ބެހޭގައި ބެލެނިވެރި އަމަލުކުރަމުން ދައުލަތުން ތަރުތީބު ދަށުކުރަނީ. ކަމާ ހާލަތު ކަރުދާސް ހާލަތު ހާލަތުގައި ބެލެހެއްޓި ވާ ހިންގުމުގެ އެއް ގަވާއިދަށް މިއީ ކަމުގައި ދެކެމެވެ.

---

[18] ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2009 (ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާ ކުށުގެ މައްސަލަތަކާ ގުޅޭ ޚާއްޞަ ޤާނޫނު)

[19] 2 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ)

[20] ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2009 (ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާ ކުށުގެ މައްސަލަތަކާ ގުޅޭ ޚާއްޞަ ޤާނޫނު)

36. ކުއްޖާއާ ގުޅޭ ކަން ހިނގިގޮތް ކިޔައިދީ ކުއްޖާދީ ބަޔާން ވީޑިއޯކޮށް ކުއްޖާއާ ދައްތަރި ފާހަގަކުރުމުގައި ނުދި
އެބަޔާން ހެއްކެއްގެ ގޮތުގައި ހުށަހެޅިއިރު ކުއްޖާގެ ބަޔާން ހިމެނުމުގައި އިތުރުން ތުހުމަތުކުރެވޭ
ފަރާތުގެ ވަކީލުގެ ސުވާލުކުރުމުގެ ފުރުޞަތު ހިމެނިފައިނުވާކަމެވެ. ކުއްޖާއާ ގުޅޭ ކަން ހިނގައިދިޔަ ގޮތް ބަޔާންކޮށް
ކުއްޖާދީ ބަޔާން އޯޑިއޯ ވީޑިއޯކޮށް އޮންނަ އިންޓަވިއުއެއްގެ ގޮތުގައި ހުށަހެޅިއިރު، ކުއްޖާ ބަޔާން ދިން
އިރު ބޭނުންކުރި ބަސްތަކާއި ކުއްޖާގެ އުމުރާއި ހަމަތަކާއި ކުއްޖާގެ ޢަޤުލީ ތަރައްގީއާއި ފަހުމުގެ މިންވަރު
ފަރާތަކަށް ބިނާކުރެވިފައިވެއެވެ.

37. އަދި މިފަދަ ތަޙުޤީޤު ހިނގާ ފަރާތްތަކުން، ކުއްޖާގެ ބައްޕަ ބަޔާން ބަހުން ޖިނާއީ ސިޔާސަތުގެ ކުރިމަތީގައި
ނެތި، އެފަދަ ބާރުތަކާއި ބަލައިގަންނަ ފުރުޞަތު އެކަށީގެންވާ ބަޔާނާއި ކުއްޖާގެ ބަޔާންތަކުގައި ބަލައި، އެ
ބަޔާންތަކަށް ކަންތައްތަކާއި މަސައްކަތް ކުއްޖާގެ ބަޔާން އަދާހަ ދިފާޢު ހުށަހެޅުމުގައި ވަކިންކަމުގެ ހަމަ
ކުރުމަށް ނުދެކެމެވެ. އަދި، ކުއްޖާއާ ގުޅޭ ކަން ހިނގިގޮތް ކިޔައިދީ ކުއްޖާ ދީ ބަޔާން ބަލައިގަތުމަށް
ޤާނޫނުގައި ދިން ފުރު ހެކިގެ ޖިންސީ ގޯނާގައި، ބުނެވުނު ފަރާތުން ކުރުމުގެ ޙިމާޔަތް ދޭންޖެހޭ ގަވާއިދުތަކާއި
ބަލާއިރު ޤާނޫނުތަކާ ނުވަ ދަރިވަރުގައި ފަރާތްތަކުގެ ކުއްޖާގެ ބަޔާން ބަލާ ގުޅޭ ސުލޫކު އިޚުތިޔާރު
ހުރިބައެއް ދަރުބާރު އެކަށީގެންވާ ކަމެކެވެ.

38. އެހެންކަމުން، ބުނެވުނު އެންމެހައި ކަންކަމަށް ރިޢާޔަތްކުރުމުން، ޤާނޫނުގެ މަޤްޞަދާއި
ޤާނޫނުއަސާސީއާއި ބެލެނިވެރިކަން ބަލައިގަންނަ ޤާނޫނުގެ ދަށުން ލިބޭ ޙައްޤު ގޮތުގައި ބަލައިގަންނަ
ކުއްޖާގެ ބަޔާން އެންމެދުވަހު ޤާނޫނުގެ 48 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އުޞޫލުތަކާ ގޮތުގެ މަތިން
ކަމުގައި ދެކެމެވެ.

39. މިމައްސަލައިގައި ހުށަހެޅިފައިވާ ބައްޔިނާ ވީޑިއޯ އިންޓަވިއުއެއްގެ ޤާނޫނުގެ ހުށަހެޅިފައިވާ ބައްޔިނާ ކަން
އެނގޭކަން ނެތެވެ. އެހެންކަމުން ވީމާފަހު ދެން މިބައްޔިނާ ޤާނޫނާއި އެއްގޮތްވާ ގޮތަށް ހަދައިގެން ބައްޔިނާ
ކަމަށް ދަށު ކޯޓުން ކަނޑައެޅުމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ ބަދަލެއް ގެންނަންޖެހޭ ކަމުގައި ނުދެކެމެވެ.

40. މިކޯޓުގެ 2022/HC-A/407 ވަނަ މައްސަލައިގައި ފާހަގަކޮށްފައިވާ ފަދައިން މިބާވަތުގެ މައްސަލަތައް ސާބިތުވުމަށް ކުއްޖާގެ ބަޔާނެއް އުފުން ކާނދު މައްސަލަތަކުގައި ތުރިލުގ ނުނުވު. ފުނުނުން[21] ބަލައިގަންނަފައިވާ ފަރާތްތަކަށް ކުއްޖާ ހިއްސާދާރުން، މައްސަލަތަށް ގުޅިގެން ހުރިހާ އެކިއެކި ހާލ ފާހަގަކުރެވޭ ގުޅުވައިލައި ފާހަގަކުރެވޭ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ މައްސަލަތަކުގައި[22] ކަނޑައަޅައިފައިވާ އުސޫލުތަކަށް ރިޢާޔަތްކޮށް ހުކުމް ވަކިކުރަނީ މިމައްސަލަ ދަށު ކޯޓަށް ބަލައިލުމުގައި ފެންނެވެ.

ނިންމަންޖެހޭ ގޮތް

41. މަތީގައިވާ އުފުލުޖި އަދިލީ ޓްރިބިއުނަލްގެ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 48/E1C/2016 ވަނަ މައްސަލައިގައި ކަނޑައަޅާ ދުވަސް ބަލައިގަނެ، މައްސަލައިގައި ދައުވާކުރި ހުކުމްގެ ގޮތުގައި ހުރިހާ ހިސާބު ގަބޫލުކުރާ ހިތަވާ ބަލައިގަން އަދި ގައިރު ބަލައިގަނެވޭ ވަނީ ތިމާގެ ބަޔާން ސަރަހައްދު ބަލައިގަނެވޭ ކަމުގެ އުސޫލު ދަށު ކޯޓުގެ ތަފްސީލު ނަގާ ހުރިހާ ސާބިތުކުރެވޭ ބަލައިގަނޭ ވެސް ގުޅޭ ކަނޑައެޅި ދި މައްސަލައިގައި ކަނޑައެޅިފައިވާ ކަންތައްގެ އަދި އަދިން މިހެކި ދަށުކޯޓުން މައްސަލާގައި ގުޅޭ ކަނޑައެޅިފައިވާ، މަތީގައިވާ އުފުލުޖި އަދިލީ ޓްރިބިއުނަލްގެ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 48/E1C/2016 ވަނަ މަތީގައިވާ އުފުލުޖި އަދިލީ ޓްރިބިއުނަލްގެ ކޯޓުން ބަލައިގަތުމަށް ނިންމީމެވެ.

ފަހިރައް ބިނާކޮށް ހަރަދުގެ ދައުރު

42. މިމައްސަލައިގައި އިސްތިއުނާފު ބުނަހިން ހަރަދުގެ ދައުރު އަދާނުން ތާއީދު ކުރަމެވެ.

---

[21] ފާޚުރު ނަންބަރު 12/2009 (ކަނޑައެޅިފައިވާ ސިވިލް ކޯޓުގެ ދަށުން ކުރާ އުސޫލުތަކުގެ ގަވާއިދު ފާހަގަ)

[22] 2019/SC-A/77، 2019/SC-A/44 ވަނަ މައްސަލަތައް

ނިންމުން:

ދެންފަހެ، މަތީގައި ބަޔާންކުރެވުނު ސަބަބުތައް އެހެން ހުރުމުން، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކޭސް ނަންބަރު 48/E1C/2016 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ނަންބަރު 48/E1C/2016 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

މި ޤަޟިއްޔާ ބެލި ފަނޑިޔާރުން:

ފަނޑިޔާރު [illegible] [illegible]

[illegible] ފަނޑިޔާރު ހުސައިން ޝަހީމް
(ރިޔާސަތު)

ފަނޑިޔާރު [illegible] [illegible]